

Színház. »Vén darázs«, vj. 3 felv. 1859. nov. 28. U. o. »A víg cimborák«, ered. víg dalmű 1 felv. Zen. szerz. Huber Károly. Bem. 1863. U. o. »A gályarab«, szmű 5 felv. Hugo Victor »Nyomorultak« c. regénye után. Bem. 1864. márc. 9. U. o. »A cigánykirály«, tört. dr. 5 szakaszban. Ponson du Terrail regénye után. Bem. 1875. ápr. 5. Kassán.

Némethy Györgyné Eötvös Borcsa, színésznő, sz. 1833-ban, megh. 1909. szept. 21-én, Kispesten. 1845. jan. 5-én lépett színpadra. Művészete tetőfokát a 60-as években érte el, midőn a Nemzeti Színház kiválóságai közé tartozott. Utolsó kívánsága az volt, hogy fárjával egy sírban akar nyugodni. E kérését a rokonság teljesítette.

Némethy Irma, (sujtai), tragika, sz. 1840. okt. 21-én, Pesten. Atyja N. Sámuel, hites ügyvéd volt, kinek halála után Bécsbe vitték fél, Stoll Péterhez, hogy énekesnőnek képeztesse magát. Pályáját vidéken kezdte mint népszínműénekesnő, majd midőn Szigeti Imre igazgató drámai tehetőségét felfedezte, erre a szerepkörre tér át. Járt külföldön is és német színésznő lett. Nagy sikerei voltak Berlinben, Münchenben, Ulmban, Salzburgban, stb. 1871. ápr. 28-án fellépett a Nemzeti Színházban, »Essex gróf« Erzsébetjében; aug. 15-én szerződtek, azonban egy év múlva Kolozsvárra ment és ott működött élete végéig. A 70-es években betegeskedni kezdett, emiatt Aradra ment Darányi magán-kórházába; itt 1876. ápr. 14-én reggel 5 órakor operáció következtében elhunyt. Utolsó kívánsága szerint Kolozsvárott temették el. (Április 17-én.) Szentgyörgyi István és Mátrai B. Béla búcsúztatta. Sírja fölé a kolozsvári közönség állított emlékoszlopot, melynek gyűjtését K. Papp Miklós szerkesztő vállalta el. Nővére: Némethy Gizella. (L.: Locsarek Györgyné.)

Némethy Mihály, színész és sűgő. Munkái: »Játékszíni Emlékkönyv«, az 1857. nyári évszakra. (Könyves Mátéval.) Debrecen. »Színházi Zsebkönyv«. Komárom. 1858. »Játékszíni Emlékkönyv«. 1861. Debrecen. »Színházi Emlényfüzér«. 1863. Szeged. »Újévi nemzeti színházi zsebkönyv«. 1867. Miskolc.

Nemo. Gróf Zichy Géza operatrilogiájának első darabja. (L. Rákóczi Ferenc.)

Nemzet csalogánya. Hollósy Kornélia (L. o.) énekesnőnk volt az első színművésznő, akire a csalogány-metaphorát alkalmazták, elnevezvén őt »édes-bájos magyar csalogány«-nak. Ezt a nevet 1847-ben kapta, amiről így emlékezik meg az »Életképek« (1847. I. kötet, 191. oldal): »Hollósy Nelli k. a., ezen édes-bájos magyar csalogánynak budavári tisztelői barátságos estélyt rendeztek az »angol királyné« termelében...« (A »Nemzet csalogánya« később Blaha Lujza lett.)

Nemzet napszámósai a magyar színesztet útörő apostolai voltak, kik között ott ragyog Megyeri Károly, Nagy Pista, Udvarhelyi Miklós, Balogh István, Gaál Mihály, Déryné, Göde István, Kócsi Patkó János, Pergő Celesztin, Kilényi Dávid, Kántorné, Moór Anna, Kőszeghy Alajos, Murányi Zsigmond stb. neve, akik hazafias lelkesedésből eszményi célokért küzdtek, anyagi jólétet megvetve haladtak pályájukon és megalapozták a hazai színművészetet. Küzdelmes életüket színes jelenetekben állítja előnk Vas Gereben »A nemzet napszámósai« c. munkájában. (Pest, 1857.)

Nemzeti Játékszín. A legtöbb fővárosi lép színházi tudósításának főcíme ez volt az 1830—1840. években. (V. ö. Színház, művészet.)

Nemzeti Játékszíni Tudósítás. Az első magyarnyelvű színeszteti ujság. Megjelent Kassán, 1830—1831-ben. Szerkesztette: gr. Csáky Tivadar. (Megjelent belőle 16. szám.)

»Nemzeti Játékszínünknek ismertető bélyege ne csak az élet nélkül álló kőfalra festett országos cimer legyen, hanem az az önérzés, az a lelkesedés, mely által a hazában bizakodó költő tulajdon érzéseit a nemzet közönségesen uralkodó érzéseivel egybeolvasztja s az egyedül lehetséges uton hazafitársait magához ragadja. Így fogja majd a nemzet a játékszínt s a valóban nemzeti játékszín a nemzetet kölcsönösen megnesemíteni.« (Kölcsey Ferenc.)